

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

III. ÉVFOLYAM 4. SZÁM
2013. DECEMBER

ÁRA 250 Ft

MÓCZÁR CSABA

KARÁCSONY

Lelkemben karácsonyéjek,
valahol felzeng az ének.
Hófehér ünnep a falakon,
fenyőzöld-illat és irgalom.
Bejárja utcákat, tereket
áhítat, béke és szeretet.

Most kell ez az ünnep még százszor!
Most! Most százszor jobban, mint máskor,
mert sajog a lélek, a test,
hozz feloldozást, te szent est!

Ács Valéria Mária: Karácsonyi betlehemünk otthon

HABOS LÁSZLÓ

KARÁCSONY ÉJJEL

Megszületett,
akkor a marhajászlóban,
s ma a feldíszített templomban
a lelkembe tört csendben
szent karácsony éjjelen.
Újjászülettem,
s lelkemben az újszülöttem
múltam darabokra törtem,
s angyalok söpörték az éjben
könnyű porrá tört sok vétkem.
Megtisztultam,
s láttam arcom tükörképét
fenyődísznek tört fényén,
hogy hullatok örömkönnyet
a kezemben tartott könyvre.
Ó, Uram!

A szent könyvet fellapozom,
hogy szóljanak hozzám a sorok,
s fiadnak szavait megértve,
átadjam, amit már nem féltek:
porszemnyi életem,
hiszen ma megszületett...

Ács József Ferenc: Quebec-i utcakép

MÁJER JÓZSEF**TÉLI VARÁZS**

Utamat állták a téli hegyek.
 Megálltam, levegőt kerestem,
 rekeszizmaimmal tudómba tereltem.
 A hörgők dideregtek.
 Fagyoskodó véredényeim
 futottak az oxigénnel
 fuldokló sejtjeimhez.
 Ajkaim közül,
 mint nyomáscsökkentő szelepen a gőz,
 távozott a fehér lehelet,
 és elvegyült a ködben.

A téli táj vigasztalt a kaptatóért.
 Fehér, csipkés ruhában vállamra borult,
 mint szerelmes menyasszony,
 és pirosra csókolta arcomat.
 Az áttetsző ködben
 mozdulatlanul bújtak meg
 a zúzmarával csipkézett cserjék.
 Kristály-fonálból
 hálót szőtt körém,
 foglyul ejtett a csend.
 A téli táj rabja lehettem
 – gyönyörű rabság.
 Szelíd szerelemmel ölelt,
 fagyos kezével simogatott,
 hótakaró alá bújtatott,
 örökre elvarázsolt a tél.

BOZÓ PATRIK**HITVALLÁS ÉS SZÁMVETÉS**

Lágy, apró lény vagyok, csillag, kis rovar, és léten csüggő
 legény.
 Füstös, titkos sarkon borjú, borjak közt, egyetlen és
 szegény.
 Tán elhagy egy szeles, szerelmes napon az örök
 áldozat,
 És nyílik szívemben, – bánat a mezőn –, egy eleven
 remény.

Szép, ruhátlan s boldog képlet vagyok, az egészre egy
 változat,
 Tiszta hó, melybe mint zizzenő lépés, hull minden
 vélemény.
 Folyó vagyok, mely befagy, és bezár testeket,
 álmokat,
 Melyben városok és vadak fürdenek, s az Isten ruhát
 mosat.

Mint gyermek, éjszaka pattanó hangra figyelek, meredt
 csend,
 Isten, részeg pók, a pillanaton mászik, s érzést sző
 belém.
 Száz tomboló erdőség, e mély, bús lélek megreccsent.

Megírtam, és mégis olvasva igaz, magház e
 költemény,
 Mert több talán, mint gondolat, s a kornak egy csöpp
 remény.

Magamban fohász ez a világért, jaj, szeresd e
 védtelent.

Ács József Ferenc: Ütközet (Részlet)

KOVÁCS ISTVÁN**SZERENÁD**

Meglestem a lenyugvó napot,
 Amint épp nagyokat ásított,
 Elbújt aztán a dombok mögé,
 És nem tudhatom, hogy most kié?

Rajtakaptam a teliholdat,
 Nyitott szájával, hogy dalolgat,
 Ezüstcsengésű és mégis lágy
 Hangjától hozzád küldött a vágy.

Milliószámra kínálja még
 Csillagait a nyáresti ég,
 Néked mégis a Vénuszt adom,
 Csókolhatni fényét ajkadon.

KARÁCSONY ISTVÁN

DÓRIKA

Te szakajtónyi rózsaszín reménység,
akit Isten az ember omladozó porából
teremtve formált
évmilliók szabdalta, hegyeket rezgető
roppant kezével.

Akinek csak közreműködő
illatos edényei a szülők...
Kecses vonásuk felsejlik
a tejmeleg testecske
alkonyi sziluettjében.

A szürkeség fátylát
csak a gombszem pásztázza át,
méregetve a mindenség által tálalt
nektár-gyümölcsök gerezdjeit.

Repdes, mint szárnyát
próbálgató hattyú-fióka,
légzésében a jövő számítógépes
szupervonata zakatol
maga után repítve
tétova gondolataimat.

Megidézem a lány vonalakkal
ívelten görbülő kis ajkat:
imént még anyja emléjét szívta,
mint kiapadhatatlan Jákob-kútját,
a gyíkocskákat,
izgó-mozgó lábakat...

Majd lila képzeletem feszes tarisznyájából
előkerül az immár serdült nő;
fején az ifjúság koronája.
Csalfa mosolyával hívogat elő
az öregség évtizedeiből összetákolt
szivárványpriccsról.

Vad zökkenés után máris leszálok
a reménység meleg iszapjába.

A ropogó-dohogó kályhában
rogyásig áll helyt a zsarátnok.
Pillantásával visszakacsint
a szunnyadó kisedre:
álmát nem zavaró mozdulata
tán már élete táguló terét feszíti.

Formás feje a Mindenség felé fordul,
s rá visszatükröződik,
mint csobolygó patak
fénycsillámlása;
a Teremtő áldása.

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

SZÉL OLLÓZZA A TÁJAT

Jeges szél ollózza tájat,
gyors lábakon rövid napok
körbe-körbe járnak,
élet-szekerek imitt-amott
meg-megállnak.
Árnyak és fények bújócskáznak ottan,
kedved: hol fel, hol le, tottyan.
Színtelenségbe görcsösen sikitó fák,
égben pihék játszadoznak,
teli torokból fújják zúzmara-trillát.
Rigó sírva kiált,
keserűen dalolja búját,
hiába keresi párját a nagy hóban,
nem látja sehol sem a búbját.

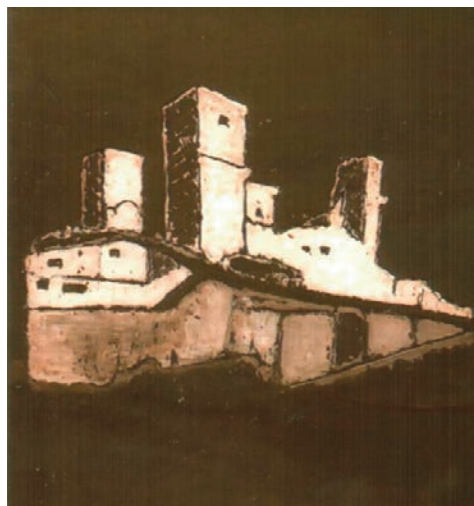
NAGY SÁNDOR

KESERGŐ

Mondják őseink,
Jó fiatalnak lenni,
Szenved egy fiatal,
Ha nem támogatják,
Csak tanácsokkal.

Megnősül, mehet albérletbe,
Zsíros kenyér az eledele.
Évekig élhet így, s jön a gyerek,
Ő csak dolgozik és kesereg.

Kizsigereli testét, lelkét,
Hogy szerezzen egy saját kéglit.
Egy lakás tízmillió.
Mire összejön a beugró.
Haja deres, keze remeg.

Ács Valéria Mária: Diósgyőri várrom

KREISCHER KORNÉLIA

ADVENTI GYERTYÁK GYÚJTÁSA

Lobban az első adventi gyertya lángja,
elnyúlt árnyéka táncol a falon.
Gyengécske fénye árván didereg
lelkünkéből felszakadó sóhajon.
Hisszük, várjuk a megváltó csodát!

Lobban a második adventi gyertya lángja,
Táncoló árnyékok hosszan nyúlnak.
Versenyt sercegnak a kis kanócok.
Felszakadt sóhajok éjbe hullnak.
Izgatottan reméljük a csodát!

Lobban a harmadik adventi gyertya lángja,
bűneinket immár megsemmisítve,
tisztult lelkünket töltve szeretettel,
három lángnyelvvel köszönt az égre!
Érezzük a megfoghatatlan csodát!

Lobban a negyedik adventi gyertya lángja,
a fény felerősödve kiteljesedett!
árad, borítva mindenkit. Tölti,
tölti, tölti, tölti a lelkeket,
hit, remény, szeretet és az öröm,
hogy Jézus Krisztus megszületett!
A z oly várt CSODA megérkezett!

Egy percig csend ül a szobára,
csak gyertyák sístergése hallik.
Hunyt szemmel imákat mormolunk.
Szívünkbe nyugalom áramlik,
és lelkünkéből sóhajként száll fel
a hálás köszönet, hogy együtt
ezt az ünnepet megélhettük.

Hiszem, szent karácsony este,
az ünnephangulat emelkedett!
Minden keresztényember érzi
e fenséges, magasztos érzetet!
Lelketeket töltse szeretet.
Áldjon isten mindnyájatokat.
Kívánok békés, boldog ünnepet.

TEMESI ÉVA

AZT MONDJÁK...

Azt mondják, hogy én nem tudok
Mosolyogni szépen.
Huncutkodva, kacarászva
Elmulatni reggel-este
Víg, hazug meséken.

Azt mondják, hogy én az utcán
Oly komolyan járok.
Mosolyogva, kacsingatva
Nem lesem, hogy merre járnak
A vidám diákok.

Azt mondják, hogy nem érdekel
Semmi móka, játék.
Megöregszem, s észreveszem,
Minden mosoly, amit kapok,
Kis, szánó ajándék.

Azt mondják, hogy ne írjak én
Annyi buta verset.
Kis meséket, rímecskéket
Komoly ember nem szereti,
Nekik ez nem tetszhet.

Azt mondják, hogy... de beszélnek
Az emberek annyit.
Hazug szóra, pletykaszóra
Nem hallgatok, pedig mindig
A fülemben hallik.

Azt beszélek, no de mindegy,
Nem változtat rajtam.
A hűségem és szerelmem
Belesírom, s benne lesz majd
Minden, minden dalban.

Azt beszélnek, hideg vagyok,
Megcsípnek a nyelvvel.
De valakit, egy valakit
Én is fogok majd szeretni
Örök szerelemmel.

De valaki, egy valaki
Engem is fog majd szeretni
Örök szerelemmel.

1951

TISZAÖRSI NAGY ZOLTÁN**GELLÉRT-HEGY**

Nagy kőkoponyának az oldala mentén
 mészke meredély füve csüng le alá,
 megérzi a távoli táj remegését,
 mely rengeteg szennyet is küldve gyaláz.
 S míg lent a Dunának a szélei mentén
 gyáván belereszket az ingatag cél,
 ott fenn a tetőn mese körctadellát
 és ősi nagy álmokat ringat a szél.

FAZEKAS MAJOR GIZELLA**TÉL A MESE IDEJE**

Havas tél, jeges tél, gyermekkori emlék,
 elkerül már ez is, ez a téli fenség.
 Jégvirágos ablak, úgy élveztem régen,
 doromboló tüzet csikós tüzelőben.

Boldog volt a család apraja és nagyja,
 a földi fánk kisült, írónk is így hívta.
 Hétkrajcár-keresés, csodálatos mese,
 sírva fakad mulatva nagy szegénységébe.

A varázsködmönke füllentést nem tűrve
 bocsikai zsinórral jellemző népünkre.
 Óra emlékeztet meséből a tél is,
 jégvirágos ablak, betűvetés is.

Jégvirágos ablakra első betűjét írta,
 melyből szárnyra kapott a sok mese sorra.
 Egyik ízesebb hangú, másik tréfásan a múlt,
 a tudás ott is megjelent, hol a muszáj nagy úr.

Anyanyelvünk bátyája írónknak meséi,
 Olvassátok, gyerekek, attól szép lesz lelketek.
 De jó néha felnőttek a meséket olvasni,
 újra gyermeknek lenni, gyermek bőrébe bújni.

Hullt a hó, ropogtattuk talpunk alatt gondtalan,
 csúszott a szán, gyermek lettem
 egy szempillantás alatt.
 Meséről elmélkedem, tél a mese ideje.
 Isten, add, hogy a mesét ne hagyjuk el sohase!

Ács Valéria Mária: Ősi reneszánsz mázas kerámia

SZABÓ IMRE**AZOK MIND BOLDOGOK**

Könnyed szavakat keresek,
 Vibráló gondtalant,
 Csendben, csacsán csörgedezőt,
 Nem komor hangokat.

Távol légy, súlyos gondolat!
 Most nem óhajtalak!
 Puhán lebegni szeretnék
 Fényes kék ég alatt.

Napfényben úszni boldogan
 Virágzó lomb között;
 Mosolygva merész mondatot
 Elszórni fák fölött.

Szálljon pihe lebegve
 Csengettyűs szárnyakon,
 Hinteni széjjel mindenütt:
 Ūzöm a bánatom!

Ūzöm, mint szél a felleget,
 Mely eltakarja napom;
 Kacagva, könnyen kergetem,
 Suhan, mint szán a havon.

Jöjj hát, könnyed, vibráló hang,
 Szívemből szárnyalj szét.
 Derítsen dúdoló dalod
 Mindenki ben napfényt!

Még süt a nap, fénylik minden...
 Ragyogjunk hát vele;
 Mert szeret és áld az Isten,
 S rajtunk tekintete.

Kik ezt tudják, örvendeznek,
 Ujjongó a daluk;
 Szívük szerteszt hirdeti:
 Azok mind boldogok!

BECK ZOLTÁN**ADVENT**

Bennünk evilági kétség,
Lelkünkben lanyha lázadás,
Szívünkben kicsi kérdés:
Eljössz? Urunk, Jézus király.

Nagyvárosi fények égnek,
Szemünkben csilló tűzsugár,
Dagadnak bízó remények:
Jövel! Urunk, Jézus király.

Még dübörgő modern idők –
Szívemben sejlő suttogás;
Egyre oszló lélek-ködök:
Eljön Urunk, Jézus király.

Égen túli fényözön,
Békét hozó szivárvány;
Énekszóval ránk köszön:
Eljött, Urunk, Jézus király.

Ács József Ferenc: Cowel

PERGEL ANTAL**JÉGBE FAGYVA**

Utolsó levél
dacosan áll a jégben:
Ősz van a télben.

ZÚZMARÁS TÁJ

Tél ül a tájban.
Zúzmarába fagyott csend
Reccsen a fákban.

KÓSA MÁRTA**TÉLI SZÉLBEN**

Leguggolnék hozzád
meglássak újra száz csodát
tenyerembe rejténélek
nem játszanék többé
bambát
ostobát

szemedbe hulló porszemek
helyett
belesatíroznék
csillagszórós
szerelmes fényeket

ringat hangod
hátamon
pihenteted
elárvult ujjadat

téli szélben
szikrák nélkül
is
láng fakad

csitt
csendesen
megperzselek még
bársonnyal
takart
éjszínű
titkokat.

PETRIK ISTVÁN**ÉGBE EMEL**

Akit égbe emel
a repülés hite,
nem hullhat vissza
a nyirkos semmibe....

Benned lakozik
a titkos végtelen.
Ne ragasszon ide
a múlt és a jelen.
Téged égbe emel
a vágy és az akarat.
Bonts le minden gátat,
kerítést, falat!
Épül az égi létra.
Lesz egy magaslatod.
Ha türelemmel vársz,
Istened láthatod...

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN**SZIGLIGETI TÉLI SÉTA**

Reggel a nap száz sugara
csillant színes gyöngyöt,
s leoldja a fák aljáról
a fehér hótömböt.

Zizzen a hó, susog a nád,
hosszú árnyék lépdel velem,
laponan kúszik előttem,
amint lábaim emelem.

Közel a tó, roppan a jég,
zúzmarás a bokor ága,
fehér táncot jár a fenyő,
zimankós szél fújja, rázza.

Sárgás fényű napfelkelte
ráterül a jeges tájra,
el is csúszik parttól partig.
Szép a téli tó világa.

GRÓF MÁRIA**ÉVSZAKOK****Tavaszi**

Isten hozott, áldott tavasz,
Te drága, szertelen kamasz,
Ébred már a természet is,
Újra kezdek élni én is.

Nyári

Nyár, életet adó,
Levegőd oly forró,
Napod sokszor éget,
De szeretlek téged.

Őszi

Sárgul már minden levél,
Sok-sok madár útra kél,
Hűsen fújdogál a szél,
Egy-kettőre itt a tél.

Téli

Csupasz ágakra hó hull,
A csendben harang kondul,
Fájó lelkem sem mozdul,
De szívem zakatol vadul

TILINGERNÉ GERLEI ILONA**ALÁZATOS CSEND**

Uram, most a csendben hozzád fordulok,
S imádságomban szent neved áldom.
Magamat és életemet reád bízom,
legyen meg a te akaratod.

Tiéd a dicsőség mindenkoron,
S ha közel vagy, és akkor is, ha távol,
te már örökkön-örökké bennem élsz
Csendesen dobogó szívem mélyén.

Szívem kapuját most kitárom, ó, Uram,
hogy szent lelked befogadhassa.
Szereteted által megnyugszik a lelkem,
kísérjen utamon a te nagy kegyelmed.

Vészben és viharban
is légy velem, ó, Uram,
s a tőled kapott hittel és erővel
az alázatos csendben megyek tovább veled.

Ács Valéria Mária: Szeretet**SZABÓ AIDA (Jampa drolma)**

Zúzmaragyöngyök
fák fagyott sóhajai –
gyöngybe fagyott bú.

GYURICS JÓZSEF

HIT

Én vagyok magam az Isten!
Saját magamban lakozom.
Mert nem tudok elképzelni
nagyobbat – igaz hittel –
annál, mint ami vagyok.

Lényem bűvköréből ébred
minden tettem, gondolatom,
s végtelen fantáziám csak
koponyámba sűrített
megcsonkított hatalom.

Ki merem mondani bátran,
nálam nem született nagyobb!
Magam irányítom sorsom,
és jutalmul fejemen
fényes glória ragyog.

Hitemet nem régi könyvek
gyűrött lapjairól kapom.
Amit ott írnak Istenről,
korlátozott agyammal
én felfogni sem tudom.

A hétköznapi csodáit
Naponta kínnal izzadom.
Áhítat és tömjénfüst helyett
szenvedő testem ízét
érezni s hónaljszagom.

Egy botrányosan szemtelen,
hétköznapi Isten vagyok.
Szeresetek, emberek!
Én hitetek köveiből
nem emelek templomot,

nem kívánom tőletek, hogy
áhítattal imádjatok!
Mindenki magában higgyen,
hiszen saját magánál
még nem született nagyobb!

Ti vagytok maga az Isten!
Ti! Sok hitehagyott.
Vagy féltek vallani hittel,
hogy régi Istenetek
már százszor cserbenhagyott?

KISSNÉ MATKÓ GABRIELLA

A HAJNALI ESŐ ILLATA
(dalszöveg)

A hajnali eső illata voltál,
már elbújtak a csillagok.
Ébren láttam, hogy mit álmodtál,
mert az álmodban én is ott vagyok.

Az éjszaka legszebb csillaga voltál,
és rám ragyogott a mosolyod.
Édesen, bár te elfordultál,
az álom újra elragadott.

Kincset találtam, el sem engedem,
kincset találtam, az enyém lesz, igen,
rád találtam én, szebb lett a világ,
s most az összes kincsem elviszem hozzád.
Megosztom veled a világomat,
éld velem az álmaid.
Megosztom veled jószágomat,
ha elhiszed te is a szavaid.
Megosztom éhező lelkemet,
s te add nekem a szívedet,
s ha édes nektárra szomjazom,
hozd a kincseid, angyalom.

Ács József Ferenc: Mindszenty kiszabadítása

Varjú

fenséges és kecses madarak a varjak,
jó, persze, vészjóslóak meg ördögsarjak,
de ha közelebbről megnézed...
a károgásuk már ének,
a tolluk, mint csillogó fekete obszidián,
szárnyalásuk suhanó, prérin lovagló indián

majdnem vicces nem rímes rész

de miért nincs olyan, hogy ritka, mint a fehér varjú,
vagy néz, mint varjú az új kapura?
"mert csúnya, és kivájjá a szemem!"
ha meghalsz egy elhagyatott helyen,
a varjú feláldozza magát, és megeszi a hullád,
csak hogy ne terjedjen semmiféle járvány

Hlinyánszky Domonkos BattaSlamPoetry

Gáspár Emese
Andreetti Károly Általános és Művészeti Iskola
Pusztazámor

A lelkemben

Kinyitom a szemem. Homályos minden. Lassan magamhoz térek. Hozzászokom az engem körülvevő szürke ködhez. Arccal fekszem a jég hideg, mocsos kövön. Izadok, és nehezen veszek levegőt. Orrom lassan hozzászokik a kátrány és a sár jellegzetes szagához. Mintha mindent felégették volna. Kezemet végighúzom a padlón, ujjaim hosszú sávokat hagynak a koszban. Mintha évek óta nem takarított volna itt senki. Dunszt van. Kapkodom a levegőt.
A falakról folyik a keserűség. Ez itt mindennek a vége.

A remény utolsó csíráját taposták el bennem. Örökre itt maradok. Bezárva romlott önmagamba. Kínoz ez a hely. Fájdalmat okoz. Nem tudok mozogni. Tehetetlen vagyok. Fekete genny bugyog fel torkomról. Köhögök és hörgök. Hát senki se hall?! A Halál nedves, hideg ujjával cirógatja a tarkóm.

– Ó, nem! Nem így lesz vége ennek. – A düh elég erőt ad ahhoz, hogy tenyereimet a csúszós talajra tapasszam. A testem ólomsúlyú, üvöltök fájdalomamban. Kínszenvedés. Kezeim megcsúsznak, újra hörgök. Meg kell csinálnom! A Halál szöges bakancsa a gerincemet nyomja. Négykézláb térdelek. FÁJ! De nem fogom feladni! Még nem! Mindjárt állok. A térdeim engednek, szép lassan kiegyenesedek. Letöröm az arcomról a könnyel keveredett nyálat, és megteszem az első lépéseket. Döcögösen, sántítva, de hátra sem nézve elindulok előre, arra, amerre felszáll a köd, és az ég kivilágosodik.

Szenvedés

Alig van rajtam ruha. A hideg szél a csontjaimig hatol. Megborzongok, és sietősen kapkodok a lábaim. Elérek a sarokig, ott balra fordulok, és egy gyors ugrással már fent is vagyok a bejárat előtti küszöbön. Elgémberedett ujjaimmal zsebemben a kulcsom után túrok. Beteszem a zárba és elfordítom. Az ajtó nem enged, az oldalammal nekidőlök. A szél felerősödik. Én nagyon fázom. Végre bejutok. Felszaladok a lépcsőn a lakásomhoz. Szenvedek a zárral, de a végén diadalmasan csapom be magam mögött az ajtót. Mindent lehajítok a földre a konyhában, az ágyamhoz futok, és összegömbölyödöm rajta. Ez az a pillanat, mikor az ember nem hagyhatja el magát. Teljes csend van, csak az óra kattogását hallani, ahogy visszaszámol. Telnek a percek. A fejem szétreped ettől a szokatlan csendtől. Nem bírom. Bekapcsolom a tévét, de nem tud lekötni. Nem érzem jól magam. Szörnyű ez a csend. Kinevet engem. Gúnyol, amiért csak egymagam hallgatom. Égni kezd a szemem. Sírok. Úgy, mint gyerekkoromban. Úgy érzem, szétvet a fájdalom. Hangozanak a zokogások. Belemarkolok a hajamba, és húzni kezdem, de ez a fájdalom elhalványul a nagyobb, belső fájdalom mellett. Felrúgom a dohányzóasztalt. A földhöz vágom az ablakban lévő vázát. A konyhába szaladok, és két kézzel söpröm le a tányérokat a polcra. Csattogó és reccsenő hangok közepette a poharakhoz lépek. Az egyiket keresztülhajítom a szobán, a másikkal a karnyújtásnyira lógó képkeretet verem le. Tombolok, és mindent tönkreteszek magam körül. Az ajtóban megjelenik a szomszéd néni ijedt arca. Még látom, mikor a szája elé kapja a kezét, aztán lerogyok a földre, és újra körbeburkol a csend.

Vidák Réka
Vörösmarty Mihály Gimnázium
Érd

PERGEL ANTAL

TÉL A DUNÁN

Szinte egyik pillanatról a másikra kemény hideggel csapott le a tél a Duna-völgyére. A folyón egyre több és egyre nagyobb jégtábla jelent meg. Néhány magyar hajó a Duna romániai szakaszán járt, amikor lehetetlenné vált a további hajózás. Nem volt mit tenni, egy román kikötőben teletőre húzódtak.

A lassan sodródó jégtáblák időnként egymásnak ütköztek, máskor a hajók oldalának csapódtak. A jég recsegése, a vas csikorgása különösen éjszaka hangzott félelmetesen, amikor a hajósok gyakran ébredtek a hajók oldalának vágódó jég dörömbölésére.

A nappal nem tűnt annyira félelmetesnek. A jégtáblák méltóságteljesen úsztak a tenger felé. A folyó utolsó meleg tartalékait kiadva alacsony párafelhőbe burkolózott. A párából zúzmara lett, ami csillogó fehérbe öltöztette a hajókat és a part menti fákat.

A kormányos egy halk csobbanást hallott. Rémülten kapta a tekintetét az uszály zúzmarától csúszós ferdeke felé. A ferdek üres volt. „A gyerek” – villant eszébe a kormányosnak, „a gyerek beleesett a vízbe!”

A folyó néma volt, csak az egymásnak ütköző jégtáblák zaja hallatszott. A vízen lassan távolodva egy kis téli kabát látszott. A kormányos végigfutott az uszály fedélzetén, majd a jégtáblák közé vetette magát. Kiváló úszó volt, de ilyen hidegben és téli ruhában még sohasem volt a Dunában. Először nem érezte a hideget. Tekintete a sodródó kis téli kabátot kereste, amiben ott van talán a fia.

Nem törődve a bőrét szabdaló jégtáblákkal, egyre közelebb úszott a gyerekhez. Meglátva fia rémült szemét, új erőre kapott, már csak méterekre volt tőle.

Szinte csodába illő módon a gyerek – miután beledúszott a vízbe – nem merült el, s a jégtáblák sem szorították össze. A halálfélelemtől némán látta, amint apja egyre közelebb úszik hozzá.

A téli csöndet hirtelen zajok törték meg. Néhány hajós a történeteket látva az egyik hajóról leengedte a ladikot. Visszított a csörlő lánc, s nagyot csattant a ladik, ahogy a vízbe ért. A hajósok evezőt és csáklját ragadtak, s a két sodródó ember mentésére indultak.

A kormányos eközben elérte a gyereket. Gyakorlott mozdulattal magához fogta, így már nem merülhetett el. Ekkor érezte meg a testét marcangoló hideget. Bakanca, ruhája megtelt jéghideg vízzel, ami hatalmas súllyal húzta lefelé. Teste mindinkább kihűlt, ennek ellenére tartotta magát s karjaiban a gyereket.

A ladik nehezen mozgott a jégtáblák között, de mind közelebb került a vízben vergődőkhöz. A kormányos látta a közeledő ladikot, de ereje egyre fogyott. Érezte, ahogy a teste kihűl, s szíve felé jeges görcs közeledik.

– Kormányos úr, tartson ki! – hallotta még a csónakból a kiáltást. A kormányos utolsó erejével a ladik felé lökte

a gyereket, majd elmerült a szürke hullámokban. A hajósok a csákljával kiemelték a gyereket a jégtáblák közül. A hidegtől és a rémülettől ekkor talán még föl sem fogta, hogy apját mindörökre elnyelte a jeges Duna.

Ács József Ferenc: Diósgyőri vár

ŐRI ESZTER

ELÉRNI A KILINCSET

- Baj van? – kérdezte Anya.
- Nincs – ahogy kimondta, egy adag müzli visszapottyant a tányérjába, a terítón tejcseppek jelentek meg.
- Ne csináld már ezt, látom, hogy van valami bajod.
- Akkor miért kérdezted meg... – suttogta a kanalába a lány megvetően.
- Hallottam... Mi lenne, ha elmondanád?
- Nincs semmi bajom, és ha lenne, akkor sem lenne közöd hozzá. – A hangja rideg volt, mellőzött bármilyen mű érzelmi töltetet.
- Anya szó nélkül felkelt az asztaltól, megfogta a saját, félig üres tálkáját, és kiment. Fél perc múlva csörömpölve érkezett meg a mosatlan edények közé a kanala. A maradékot a kutya tányérjába öntötte, aztán a tányér is követte az evőeszközt, csattanás, a lány megrázkódott, és arra gondolt, hogyha most nem tört el, akkor már soha nem fog. Megkavarta a reggelit, kiemelt pár összeragadt zabszemet, közéjük csúszott egy darabka aszalt eper is, aztán visszaejtette. Újabb cseppek a terítón.
- Nem értem, mi a bajod velem – szólalt meg mögötte Anya.
- Semmi, nyugodjál már meg. Csak nem akarok beszélni.
- És akkor már muszáj rögtön ilyen bunkónak lenned?
- Aha.
- Őrület...
- Hagyjál már, hát nem látod, hogy csak feldühítesz?! Anya hosszú, dühöd monológba kezdett arról, hogy

egyre minősíthetlenebb a viselkedése, de a lány csak félszavakat hallott, mert ilyenkor automatikusan kikapcsolt. Épp azt képzelte el alapos részletességgel, hogy egy óriási daráló hogyan szedi szét az anyját, és hogy a végtermék csak egy felismerhetetlenné torzult rózsaszín húskupac, amiből itt-ott kikandikál egy törött csontdarab. Hányingere lett, és valahol, nagyon mélyen szégyellte is, hogy ilyeneken gondolkodik, de egy halvány mosoly mégis átfutott az arcán. A darált hús nem tud beszélni. Ostobaságokat kérdezgetni meg pláne.

– Nálam laksz, és én tartalak el. – A lány tudta, hogy Anya ezzel lezárta a gondolatmenetet, és tulajdonképpen, ha most elnézést kérne, vagy akár csak nem szólna semmit, elkerülhetné a további konfrontálódást, ami amúgy is idegesíti, de hát nem ment. A bocsánatkérés gondolatára az egész teste megfeszült, és érezte, hogy a tarkója irányából hullámokban tör rá a düh. Ilyenkor kéne csendben maradni, de hiába, a szája rángott egyet, ahogy a jobbik fele utolsó küzdelmét is elvesztette a rosszabbikkal szemben, és kibukott:

– Hidd el, ha tehetném, már rég elköltöztem volna – *Elég ennyi!!!* hallja valahonnan belülről, de képtelen túrtörtetni magát. – És te itt maradnál tök egyedül.

Anya kirohant, az ajtó csapódott mögötte, és még így is hallotta a sírást. Hirtelen hatalmas intenzitással tört rá a félelem és a szégyen. Hogy lehetett ilyen tapló? Az arca furcsa grimaszba rándult, mint aki könnyek nélkül sír. Magának sem tudta megokolni, hogy miért viselkedett így, hogy miért esett jól, hogy Anya lelkében taposhat. Sőt azt sem, hogy miért volt ingerült.

Bocsánatot kell kérnie, mert bocsánatot akar kérni. Nem mer. Anya most nemcsak szomorú, de sértett és dühös is, ilyenkor nem jó odasunnyogni, mert már nem öt éves, Anya nem bocsát meg azonnal, előtte elutasító, ráordít, elküldi... még nem érdekli a megbánás.

Valami mégis rezdült benne. Nagyon kicsinek és elveszettnek érezte magát. Újra az öt éves szőke kislány volt, aki olyan apró, hogy az is ünnepelel csoda, hogy valahogy le tud kászálódni a székről.

Onnan letről tekint fel a többiekre, akik mind nagyobbak, okosabbak és bátrabbak nála. Ő meg a kis nebánsvirág, aki nemcsak hogy nem bátor, de kifejezetten gyáva. Emlékezett, hogy félt mindentől ez a kicsi lány, és most ő is ugyanígy rettegett megközelíteni az anyját. Olyan érthetetlen és kiismerhetetlen az a világ, amibe egy síró nő átbillen... bár tudná, hogy hozhatná rendbe! Behunyta a szemét, és erősen a kiskori önmagára koncentrált. Érezte, hogy egy emlék kaparászik valahol hátul, előre akar jönni, de gyengék a körmei, a múltat neki is segítenie kell a jelen oldaláról.

Apró cipők kopognak az aszfalton, ahogy a gyerek rohan az utcán. Már nem boldog, és azt sem tudja, miért rohan. Eddig azért futott, mert Anya haza akarta vinni a játszótérről, és tökéletes megoldásnak tűnt a menekülés, ráadásul roppant vicces is volt. Anya lába tegnap kibi-csaklott, így most nem tudta elkapni, mikor nekiira-

modott, csak kétségbeesetten kiabált, és bicegett utána, ahogy a kislány kacagva távolodott. Akkor ijedt meg, mikor valaki megpróbálta megállítani. Egy ismeretlen kéz megragadta vékony, kék ballonkabátját, és úrrá lett rajta a páni félelem. *Ki ez az ember? Mit akar tőle? Mi köze az Anyához és hozzá? Őt csak Anya foghatja meg vagy Apa, de ő most nincs is itt.* Egy másodperc törtrésze alatt kibújt a kabátkából, és rohant tovább. A hirtelen riadalom felgyorsította, megállíthatatlanul haladt előre a hosszú utcán, aztán bekanyarodott, és így tovább, amíg meg nem nyugodott annyira, hogy le tudjon fékezni.

Megszeppenve körbenézett. Erre még nem járt, vagy ha mégis, akkor nem emlékezett rá. Először sírni akart, de meggondolta magát, mert eszébe jutott, hogy ha vissza akar találni a játszótérre, akkor csak annyit kell tennie, hogy megfordul, és elindul visszafelé azon az útvonalon, ahol eddig jött. Ez megnyugtatta. Az apró lábak megindultak, sietett, de ezúttal nem futott, alaposan megnézte magának az új helyet, ahova keveredett. Hatalmas régi házak, barnák, szürkék, itt-ott mállik róluk a festék, de valahogy mégis barátságosabbak, mint azok az új, színes házak, amelyeket a játszótéren a csúszda tetejéről lehetett látni a távolban. Legszívesebben az összes ház összes lakásába benyitott vagy legalább az ablakon át bekukucskált volna. Szerette a régi dolgokat, egyrészt mert sajnálta őket, hogy már ilyen öregek, és ahogy csúnyulnak, az emberek egyre kevésbé szeretik őket, másrészt mert sokkal több titkot sejtett mögöttük. Pár perc múlva az utca végére ért, amely egy nagy főútba torkollott. Az eddigi elmélete arról, hogy ugyanarra kell mennie, mint amerről jött, itt megdőlni látszott, mert fogalma sem volt, melyik irányból érkezett. Le akart ülni a járdára és sírni, mert már fojtogatta a torkát a kétségbeesés, de eszébe jutott, hogy a fehér ruhája van rajta, Anya pedig iszonyatosan dühös lenne, ha összekoszolná. Anya...te jó ég, mennyire hiányzik! Vissza kell találnia hozzá. Jobbra indult, nem tudta, merre kell mennie, de érezte, hogy arra viszi a lába. Mellette az úton autók dudáltak egymásnak, a járdán az emberek csodálkozva pillantottak rá, ahogy határozottan lépkedett egyedül, egyenesen előre, felszegett fejjel. Gyönyörű szép vasárnap délelőtt volt, a nap sütött, a parkból nevetés hallatszott, egy kislány pedig elszántan vonult végig a főúton, mert meg kellett találnia az anyukáját.

Nem is tudta, hogyan ért vissza a játszótérre, csak azt vette észre, hogy egyszer csak ott van a csúszda, a hinta meg a két mászóka, egy kisebb és egy nagyobb. Hirtelen megtorpant, mert felfedezte, hogy Anya már nincsen sehol. Tudta, mit kell tennie ilyenkor, Anya ezt már nagyon rég megtanította neki. Rögtön hazaindult, nem is volt megrémülve túlzottan, mert megvolt a megoldás, a forogatókönyv, amit ilyenkor használnia kell. Csak akkor kezdett megszeppenni, amikor egyre közelebb ért a házhoz, ahol laknak. Anya itthon várja, ebben biztos volt, de ott motoszkált a fejében egy gondolat, ami egyre elő-

rőbb tört: Anya dühös rá. Elszökött, és ez már nem csak egy „nem szabad dolog”, hanem egy valódi TILOS, olyan, amiért nemcsak sarokba állítás vagy TV-től eltiltás jár, hanem valami sokkal rosszabb. Anya még soha nem ütötte meg, de látott már az oviban szülőket, akik felpofozták a gyerekeiket... de nem is ettől félt a legjobban, nem tudta, milyen az ütés, csak elképzelései voltak, és amúgy is képtelenségnek tűnt. Attól félt, hogy Anya nem dühös, hanem szomorú. Vagy ami még rosszabb, dühös és szomorú. Nem akart ő semmi rosszat csinálni, nem akarta, hogy Anya mérges legyen és sírjon, de biztos volt benne, hogy ez a helyzet. Észre sem vette, hogy lelassított, és az ötperces utat a játszótértől hazáig negyedóra alatt tette meg.

Ott állt a kapualjban a hatalmas faajtó előtt, amely a lépcsőházba vezetett, és hirtelen teljesen elbizonytalanodott. Sajnálta az egészséget, és utálta magát, amiért már megint rosszat csinált. Ha egy kicsit előbb gondolkodott volna, ha egy kicsit kevésbé viselkedik önzően, ha hajlandó hazamenni, mikor Anya azt mondja... Nem akarta sírni látni Anyát. Felnézett az ajtóra. Talán nem is kell... a kilincs olyan magasan van, lehet, hogy el sem éri, nem tud bejutni, és az egész nem is az ő hibája lesz, hanem valaki egészen másé, mondjuk azé az emberé, aki az ajtót csinálta (*tényleg, ki készíti az ajtót? az ajtó?*), és ilyen magasra tette a kilincset. Lassan emelte a kezét, de aztán megtorpant, visszahullott mellé a karja. Biztosan túl magas van, nem tudja kinyitni, nem kell belenézni a kislírt szemekbe, de ez nem az ő hibája. Hiszen ő csak egy kisgyerek. Nem éri el a kilincset. De mi lesz akkor, ha nem megy be? Ebbe belegondolni is rossz volt. Lehet, hogy egész életére idekint ragad, és egyedül kell az utcán élnie élete végéig, Anya nélkül... Rájött, hogy ez a legrosszabb lehetőség. Inkább ezerszer néz bele a vörös szemekbe, és öleli meg szégyenkezve, minthogy ne láthassa többet. Kinyújtotta a karját, az ujja hegye épp csak súrolta a hűvös fémet, úgyhogy lábujjhegyre állt, rugózott a térdével, majd egy kicsit felugrott, és elkapta a kilincset. Ahogy földet ért, az ajtóval együtt lendült be a lépcsőházba...

A müzlit bámulta, amely már annyit ázott, hogy teljesen megpuhult, így pedig utálta. Ki kell önteni. Felkelt és átment a konyhába, közben a szőke kislányra gondolt meg arra, hogy 11 évvel ezelőtt mennyivel könnyebb volt minden. Anya annyira meglepődött, és úgy örült, hogy szinte nem is szidta meg. Az persze más volt, előtte eltűnt, s végül úgy csengetett be, hogy Anya kezében volt már a telefon, épp tárcsázni készült a rendőrséget. Most viszont nem számíthat boldog ölelésekre, csak mélységesen csalódott, szomorú tekintetre vagy teljes elutasításra. Betette a tányért a mosogatóba, és már készült visszamenni a szobájába, de mintha egy madzagon húzta volna vissza az ajtó. Megfordult, az ajkát harapdálva méregette a kilincset, amely hívogatóan nézett vissza rá, mintha azt akarná mondani:

Gyere, próbáld ki, hogy ezt a kilincset eléred-e!

KOVÁCS ISTVÁN

TAKARODÓ

Márciust mutatott a naptár, mégis havazott szakadatlanul. Harmadik napja, hogy egyre csak vastagodott az utcát, kerteket és házakat borító hótakaró, és tegnap rákezdte a szél is. Szeszélyes hullámokban sodorta a tetőre hullott könnyű porhavat, mely függönyként libbent újra és újra az ablak előtt. A járdák, udvarok üresek voltak, a hófúvás elől még a madarak is elbújtak, órák teltek el, mire az öregember valami mozgást látott. Az utcára nyíló ablaknál üldögélt fakó paplannal és pokróccal kibélelt fonott karosszékében, hallgatta a falióra lépteit, a kályha zümmögését, és nézte, amint a hóihar megpróbálja elnyelni a falut. Az országút árka már rég eltűnt a hó alatt, partját a széllel birkózó fiatal diófák mutatták, amelyek kopasz ágaikkal úgy verdestek a szélben, mint a mocsárba süllő ember karjai, kinek nincs már mibe kapaszkodnia.

Az öreg régóta egyedül lakta sárgára meszelt vályogházát, melynek homlokzatára, az errefelé „csúcsliknak” nevezett két apró padlásablak alá saját nevét és egy múlt századi évszámot vésett a sok éve elhunyt mester: „Kallós Imre 1902”. A bácsi már ebben a házban jött világra ezelőtt nyolcvanhárom évvel. Itt gyermekeskedett és nőtt fel egyedüli gyerekként, és itt alapított családot. Egyetlen fiuk született nekik is, és amikor rágondolt, képzelete mindig végigszaladt Európa hegyein-völgyein, az óceán végtelenül hullámzó vizén, egészen Kanadáig. Harminc éve nem látta, amióta egyik napról a másikra eltűnt, és két hónap múlva kék csíkos borítékban küldött levele hozta a hírt, hogy az Óperencián túl telepedett le. Sajnálta, hogy elment, de úgy gondolta, neki odaát jobb élete lesz, mint idehaza lehetett volna. Szerette fiát, fájalta hiányát, sokáig neheztelt rá, hogy szó nélkül hagyta itt őket. Születésétől kezdve ő volt a legnagyobb kincsük. Kemény munkával, évtizedek során apránként összegyűjtött pár hektárnyi termőföldjüktől, igáslovaiktól megfosztották őket, s fizetségként csupán szőlőmokat, ígéreteket kaptak. Ám azt az örömet, melyet gyermekük születése, értelmének nyiladozása, ifjúvá serdülése és szeretete ajándékozott, senki nem vehette el tőlük, csak ő saját maga.

Felesége attól kezdve elfelejtett mosolyogni, a valaha cserfes, vidám teremtés szótlán lett és keserű. Eleinte András leveleit el sem olvasta. A fényképeket sem nézte meg egészen addig, míg fiuk meg nem nőst, azután megszületett a három unoka. Ám igazából sosem bocsátott meg neki, talán csak halálos ágyán. Belebetegette, hogy a fiú elment. Először a lelke, aztán a teste. Néhány év múlva egy májusi hajnalon elvitte a mentő, és nem jött haza többé, csak egy egyszerű, szokványos fekete koporsóban.

Ő hatvanhárom éves volt akkor, és azt az utolsó nagy veszteséget valójában sosem heverte ki. Nem hagyta el

magát, nem fordult befelé. Erős lelkű, szívós testű emberként élte életét, művelte a megmaradt kertet, tisztán tartotta a házat és az udvart, mert így szokta meg. Nem volt igénytelen, de nagyigényű sem, beérte annyival, amit a Mindenható adott. Tudta, hiába kívánna mást, többet - neki ennyi jár. Nem számolta a napokat és az éveket, járta azt az utat, melyet helyesnek tartott. Természetesen nem szerette a magányt. Juliska fiatalkori csengő nevetése, kék szemének csillogása gyakran felrévedt emlékeiben, s olyankor elgondolkodóbbá vált. Úgy élt, mint egy javakorabeli fa, mely néhány ágát elveszítette ugyan, de gyökerei és koronája kitartottak még. Lelkében régóta nem dúltak ágakat szaggató viharok, a külvilágot pedig elfogadta olyannak, amilyen.

Így volt ezzel a mostani hosszú télrel is. Meg-megcsóválta fejét, mert arra gondolt, hogy a rengeteg havat majd el kell takarítania, és bizony egyre nehezebb volt már a lapát. Fát is kellene aprítania, a kályha igencsak lehalált már, a fagy meg nappal is kitart, nemhogy éjszaka. Az öreg szék recsegve vette tudomásul, hogy gazdája üresen hagyja, az öntöttvas kályha ajtaja halkán nyikant, hamvadó zsarátnok hunyorgott belőle az öregember arcába. A parazsat összekotorva, a mellette fekvő valamikori szögletes utazókosárból mind a négy súlyos akácfa darabot betuszkolta. Azután gondosan visszacsukta a máriaüveges ajtót, és sóhajtva felegyenesedett. És akkor megszedült. Támaszt keresve, önkéntelen mozdulattal a kályha tetejére csapta jobbját, a tüzes vas érintésétől rögtön felnyögött, és sziszegve odébb tántorodott. Nagy nehezen visszavergődött a székhez, és sajgó tenyerét fújdogálva leült. Hiába edződött kérgesre az a kéz, a vas tüzes volt nagyon.

Élete során számos testi fájdalom érte már, azoktól csak keményebbé vált, így gondolt rá ezúttal is. Ám a szédülés elgondolkasztotta. Az utóbbi hetekben már nem először fordult elő, hogy meglódult vele a világ, és ez eleinte szokatlan volt számára. Nem ijesztette meg, csupán furcsállotta, hogy vele ilyesmi megtörténhet. Mostani a szédülés, amilyen váratlanul jött, gyorsan el is múlt, azonban látta, hogy azzal a jobb kézzel nem lesz egyszerű fát aprítania. Hát, akkor talán holnap – gondolta –, a falak vastagok, a kályhát most etette meg, akár milyen hideg is van kinn, reggelig kitart. Kiballagott a konyhába, sérült kezét vizes zsebkendőbe bugyolálta, tejet melegített a kis villanyrezsón, s kenyeret aprítva hozzá megvacsorázott.

Bár korán sötétedett, nem gyújtott világot, a vastag dunát felhajtva ágyba bújt. Sokáig nem aludt el, a családi emlékek helyébe egyszerre a hatvan év előtti háborús történések tolakodtak. Csodálkozott, mert azok a keserves napok ritkán éledtek újjá képzeletében, talán ez a szokatlanul kemény tél hívta elő őket. Megelevenedett a jéggel borított Don, a folytonos éhezés, a rettenetes hideg, amelyet addig sem, és azóta sem kellett átélnie. Újra feldübörgött az áttörés félelmetes pergőtüze, és a feléjük robogó tankok motorja. Sokan, nagyon sokan

maradtak ott, de ő Istennek hála, hazajött. Szepessy főhadnagy nagyon kemény századparancsnok volt, nélküle még ennyien sem menekültek volna meg. Nem létezhetett megállás. Szepessy megmondta, aki megáll, ott-hagyja! Aki leül, annak vége, a fagy megöli. Az út mellett több helyen is, néhol a hó tetején, máshol félig behavazva heverték a halálba dermedt bajtársak, kik „csak egy percre” akartak megpihenni. Ha Nyíró Géza golyószórós rajparancsnokot megkérdezték volna, mitől szenvedett leginkább, ez a látvány volt az. És a fagy. Addig el nem tudta képzelni, hogy mennyire lehet gyötrő a mínusz harmincnyolc fok. A visszavonulás során elesetteknek több mint fele fagyhalál áldozata lett! Azóta ő sohasem fázott. Az itthoni hidegek is tudtak kemények lenni – akár ez a mostani is –, de fele annyira sem, mint az 1942-43 fordulóján átélt és túlélte oroszországi gyilkos hideg.

Félálomban még eszébe jutott a hazaérkezést követő búcsúztató. Az egész ezred – már ami megmaradt belőle – felsorakozott a laktanya nagy alakulóterén. Vitéz Bártfay Kornél vezérőrnagy, a hadosztály parancsnoka mondott beszédet. Nyíró tizedes addig sosem látott vezérőrnagyot (még ezredest se), de meg kell hagyni, szépen beszélt! Utána táborig papjuk és lelkészük kérte Isten áldását a visszatértekre, és azokra, kik már nem térhetnek haza soha. Aztán a végén az ezredkürtös a hősi hallottak tiszteletére elfújta a „Takarodó” kürtjelét.

Sokféle kürtjelet írtak elő a szabályzatban – majdnem mindegyik vezényszónak volt megfelelője –, de Nyíró Géza szívében egyedül a „Takarodó” vert gyökeret, mert ez a dallamsor fejezte ki leginkább a mögötte megbúvó szomorúság és örök búcsú érzését.

Vastag falak ide, vaskályha oda, hajnalban arra ébredt, hogy bizony kihűlt a szoba. Odakinn sötét volt még, de az utcai lámpa fényében látta, hogy a hó elállt, csak a szél tombol változatlanul. Be kell gyújtani – gondolta –, elfordult az ablaktól, és akkor megszedült újra. Ám ezúttal hiába keresett kapaszkodót, nem talált, és elvágódott a padlón. Próbált talpra állni, de a szédülés nem múlt, és ettől megijedt!

Négykézláb csúszva eljutott a karosszékiig, és nagy nehezen felkapaszkodott rá. Végtagjai remegtek, és zsigereiben is valami eddig ismeretlen bizonytalan reszkető érzés indult el, birtokba véve egész testét. Hamarosan rájött, hogy az ijedségtől reszket, s ettől lehiggadt, lassanként, mintha szédülése is alábbhagyott volna. Pár perc múlva megint felemelkedett, és elindult a konyha felé. Ekkor másodszor is elesett. Most már nem uralkodott el rajta a pánik, képes volt hideg fejjel gondolkodni, és amíg az ágy felé mászott, azt mondta magában: hát... baj van... alighanem nagy baj!

Felvergődött az ágyra, ismét magára húzta a vastag dunát, és mióta Juliska elment, most először érezte magát igazán magányosnak. Sosem volt beteg. Az orvost csak onnan ismerte, hogy néhányszor eljött, amikor felesége betegeskedett. Sosem kellett ápolni őt, most mégis úgy

érezte, jó lenne, ha Juliska itt ülne, és homlokára tenné kezét. Ő immár a szemközti falon függő esküvői képről mosolygott, és ebbe a mosolyba kapaszkodhatott, mert szüksége volt rá.

Szegényes esküvőjük volt, még az ételmet, italt meg a terítéshez valót is a rokonok adták össze. Ebben a szobában ülték, és ebben az ágyban éltek meg a nászt, ebben született András. Nézte a képet, és látta az emlékeket. Juliska szépségét, villanó szemét, aztán András tipegését, szőke buksi fejét, hallotta hangját: „édesapa, az mi, az mi”. Érezte a puha gyermeki kéz szorítását ujjain, hallotta csengő kacagását, amint a lovak rohantak az üres szekérral: „nyargaljunk, nyargaljunk!” Őrizte felnőtt kezének érintését, melyről nem tudta, hogy az utolsó. Elmerült a múltban, és elaludt újra.

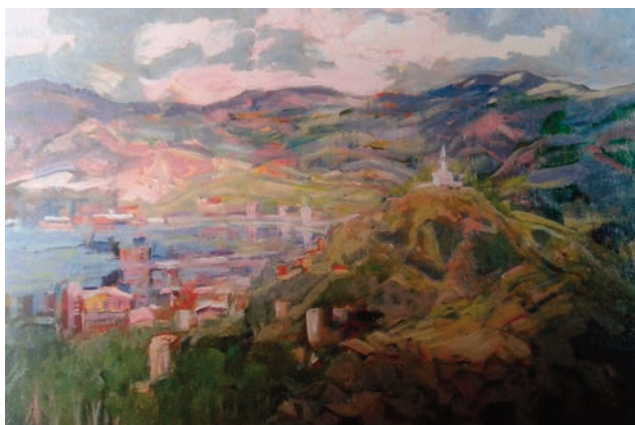
Álmaiban is tovább utazott a régi idők útjain, majd felébredt, aztán elaludt megint. Később arra ébredt, hogy fázik. Éppen csak borzong, de ilyesmit nem érzett, mióta hazajött a frontról.

Nem tudta, hogy mennyi idő telhetett el, mióta fekszik az ágyban. Hol sötét volt, hol világos, az óra immár nem mérhette az időt, mert lejárt. Most már kezdett nagyon fájni, lábaitól kúszott felfelé a hideg, mint valami csúszómászó, lassan elérte mellkasát, szívét markolászta.

Hol van most Szepessy főhadnagy?! Hol vannak a fiúk, akikkel egymásba kapaszkodva járták végig a jeges poklot? Könnyek futottak végig arcán. Temette az elmúlt nyolcvanhárom évet, a hiábavaló küzdelmeket, gyötrelmeket és a boldog órákat. A szülőházat, melynek bizonyára ő lesz utolsó lakója. Értelmetlen volt az egész? Talán nem. Talán Andrást szíven üti majd magányos halála, mert neki adhatott valamit. Igaz... éppen csak valamit. Megbékélt mindennel és mindenkivel, lelke tisztább volt, mint bármikor. Elsiratta önmagát, pedig arra gondolt, mennyire komikus, hogy hazajött a mínusz negyven fokból, hogy hatvan év után itthon, a saját ágyában fagyhasson meg – magára hagyva.

Elálmosodott újra, és nem is fázott már. Miközben álomba merült, lelkében felcsendült a fejüket utolsó álmra hajtó katonák lelkéért szóló örök ima: A TAKARODÓ!

„Csak a sorsok közt nincs találkozás” c. pályázaton 3. díjat nyert Ercsiben.

Ács József Ferenc: Kanadai táj

HABOS LÁSZLÓ

VÍZTÜKÖR

Isten sóhaja
fodrozza tó víztükrét,
s felkötött saru .

Hosszú úttól kimerülten, nehezen lépkedett a tóparti kavicsokon. Saruja elszakadt, és levált sajtó lábáról. Mohón nyelte a vizet, miközben az izzó napkorong sugara tarkóját égette.

Felemelte fejét, s tekintete a messzeségbe révedt. Maga sem tudta pontosan, mióta volt úton. Oly régen hallotta azt a különös hangot, melynek engedelmeskedve vándorbotot vett kezébe. Kietlen utakon járt, hol hegyek ormai és völgyek kopár sziklái koptatták saruját. Volt, hogy ázott, fázott. Máskor éhezve, szomjúhozva ment, amerre vitte lába. Egyszer már hátat fordított, s nagy lendülettel indult volna, de lába nem engedelmeskedett, s teste az útnak könnyű porába zuhant.

Nem enyhült a Nap ereje. Lehajtott fejjel szótlánul nézte arcát a tó víztükrén. A túlpartról zenészó hallatszott s vidám mulatságnak csábító moraja. Önkéntelenül botját kereste maga mellett, de nem lelte. Hű társát elhajtotta, amikor..., de hirtelen erős szél simította Napnak melegétől felhevült arcát, s elrévedt tekintetének tükörképét elnyelte a fodrozódó víz.

Gyors mozdulattal kötötte fel kopott saruját. Hátat fordított a csábító vidámságnak. Feltekintett az előtte magasló szent hegy tetejére, mely az izzó Nap tüzeiben lángolt, s öles léptekkel útnak indult...

Ács Valéria Mária: Templom

RINYAI LÁSZLÓ

WEÖRES SÁNDOR

Szombathely, 1913. június 22 – Budapest, 1989. január 22.

(kisesszé)

A keresztnév vagy utónév (Sándor) kiejtésénél látszólag nincs semmi fennakadás. Könnyen kimondható, szép, ógörög eredetű magyar név (megrövidült). Híres ember viselte már előtte ezt a nevet: NAGY SÁNDOR.

Csakhoggy Őt általában SANYIKÁnak hívták, szólították! Duplán becézték (Sándor → Sanyi → Sanyika).

Hallottam néhányszor, amint deklamálta – nagy átéléssel – a Rádióban a műveit, többek közt az átejtős, szolipszista gyermekversét:

„... izzik a galagonya, izzik a galagonya ruhája...” (Somogyországban gelegonyának hívták ezt a híres növényt.)

Én Weöres nevének kiejtésével Pécssett találkoztam 1958-ban, IV. gimnazista koromban. Rózsa András osztálytársam (később RÓZSA ENDRE néven költő, a Kilenckek alapító tagja, 1941–1995) hívta fel a figyelmemet arra, hogy yöresnek kell ejteni.

Weöres joghallgató volt Pécssett fél évig, majd másfél évig földrajz-történelem szakos bölcészhallgató. (Érdekes: amikor én főiskolás voltam Pécssett, 1959–1963, a földrajz a természettudományokhoz tartozott.) Aztán Ő 1935-től filozófiát és esztétikát hallgatott, később filozófiai doktorátust szerzett (a „Vers születése” c. önvalomásával). 1934-ben Pécssett jelent meg első verseskötete „Hideg van” címmel.

Megmosolyogtató, hogy a baloldali fordulat éve (1949) után hogyan értékelték (kritizálták): „Filozófiája szolipszista, s ez az évek során legfeljebb úgy színeződik, hogy tudomást vesz egy objektíve létező külvilágról, ezt azonban ártalmasnak, az egyén sorsa szempontjából veszedelmesnek tartja. S e világ mozgató erejét tekintve panteisztikus, mitikus magyarázatok olvashatók ki elmélkedő költeményeiből.” (Magyar Irodalmi Lexikon, Akadémiai Kiadó, Budapest 1965. II. kötet, 565. o.) Ez FÁBÓL VASKARIKA. Ugyanis a szolipszizmus a szubjektív idealizmus legszélsőségesebb irányzata (solus = egyedüli + ipse = maga), amely szerint „egyedül az ember és tudata létezik, az objektív világ pedig csak az egyén tudatában létezik. Elvben minden szubjektív idealista filozófia elkerülhetetlenül a szolipszizmushoz jut el.” (Filozófiai Kislexikon, Kossuth Kiadó, Budapest 1973. 344. o.)

Dr. Weöres Sándor (elvégre filozófiai doktor) tehát eljutott a szolipszizmushoz. Ez azt jelenti, hogy nem létezik a külvilágban, a természetben a galagonyabokor, az a növény csak Weöres tudatában létezik.

De a szolipszizmusban két rettenetes nehézség keletkezik:

1. Hogyhoggy a többi ember is nagyjából egyformának

képzeli el a galagonyabokrot? Nem úgy, hogy például az egyik ember egyszikű, lágyszárú, fűhöz hasonló növénynek, a másik pedig kétszikű, hatalmas, lombos fának gondolja.

2. Miért nem pusztult el az összes galagonyabokor 1989. január 22-én, amikor Weöres meghalt, tehát a tudata sem létezik többé? (A 22-es szám jelentős Weöres sorsában: június 22-én született.)

Ha a szócikk szerzője szerint Weöres filozófiája szolipszista, akkor a filozófiája nem színeződhet úgy, hogy tudomást vegyen egy OBJEKTÍVE LÉTEZŐ KÜLVILÁGRÓL, amely ráadásul PANTEISZTIKUS, mert ekkor már objektív idealistává válna, amely világnézet „a létező valóság alapjául, kezdetül és lényegül egy megszemélyesített vagy személytelen szellemet, valamiféle világfeletti ideát vagy abszolút eszmét fogad el” (i.m. 147.o.). Az objektív idealisták szerint létezik a külvilágban a galagonyabokor az embertől és tudatától teljesen függetlenül.

Mi volt tehát Weöres? Szolipszista vagy objektív idealista? (Főleg ez nem tetszett Vele kapcsolatban a materialista korszakban.) Valószínűleg egyik sem. Egyszerűen csak ZSENI volt. Játszozott a komoly dolgokkal.

Ezt írja még Weöres megdádázására: „gyermekversek üde csevegésének hangján hallatszik költeményeiből a környező világ iránti megvetés” (i.m., i.o.).

Ugye, milyen bonyolulttá válik ezáltal a galagonyáról írott, egyszerűnek tűnő gyermekverse?

Ács József Ferenc: Szatmárcseke - temető

BEMUTATKOZIK

PERGEL ANTAL

1958-ban Budapesten születtem. Szüleimmel és húgommal Ercsiben éltem, így a Duna szeretete és tisztelete sok szempontból meghatározóvá vált az életemben. Az érdi Vörösmarty Mihály Gimnáziumban érettségiztem, ahol kiváló tanárok tanítottak, mint például Somfai Ist-

ván, Rózsa Józsefné, dr. Szalay Jenő, dr. Szerényi Gábor, Dizseri Sándor. Mivel leginkább a történelemhez vonzódtam, a gimnáziumban végleg eldőlt, hogy ezzel kapcsolatos hivatást választok. A Szombathelyi Tanárképző Főiskolán történelemtanár és népművelő szakos, majd az ELTÉN középiskolai történelemtanári diplomát szereztem.

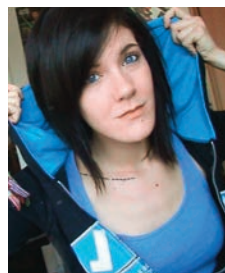
1983-tól másfél évig sorkatonai, illetve tartalékos parancsnoki szolgálatomat töltöttem, ami katonatörténetek szinte kifogyhatatlan forrása lett.

1985-ben megnősültem, és Érdre költöztem. Feleséggem magyar-angol szakos tanár. Két fiammal, menyemmel és unokámmal élünk. Dolgoztam három műszakban, majd könyvtárosként és népművelőként, ezt követően pedig közel huszonöt évig történelemtanárként. Szerettem tanítani, iskolaigazgatóként azonban úgy éreztem, hogy egyre kevésbé tudom önmagamot megvalósítani. Mindig is érdekelték a történelem kevésbé ismert területei, ezért igyekeztem ezeket kutatni. A levéltári kutatás ugyanolyan izgalmas munka, mint a detektív nyomozó munkája. A múlt nyomait keressük, s ha megtaláltuk, megpróbáljuk közkinccsé tenni. Könyvem jelent meg a második világháborús magyar- finn kapcsolatról, és elkészültek a magyar-török és a magyar-japán kapcsolatról szóló könyvek kéziratai is. Középiskolásként kezdtem érdeklődni a japán kultúra, ezen belül a japán irodalom iránt. Kedvenc olvasmányaim voltak Akutagava Rjunoszuke novellái, amelyekből különleges, keleti filozófia áradt. Minden bizonnyal ennek is köszönhető, hogy néhány évvel ezelőtt írtam néhány haikut, amelyek közül kettő a Napút irodalmi folyóiratban megjelent. A történelmikutatáson kívül számomra az irodalom mindig is a kikapcsolódást jelentette, a haiku pedig azt a különleges kihívást, hogy miként lehet tizenhét szótagba belefoglalni a pillanatot és az örökkévalóságot. A magyar nyelv csodája, hogy ez az alapszókincsből megvalósítható.

Az „Érdi IRKA” alkotóival véletlenszerűen kerültem kapcsolatba, de megismerve szándékaikat és kreativitásukat köztük maradtam, ők pedig befogadtak.

Úgy gondolom, hogy minden embernek nemcsak élnie, hanem valamilyen szinten alkotnia is kell, s ki kell használnia a rendelkezésére álló időt. Az ember ugyanis törekény lény, „Napból született, szél messzi útra fújta cseresznyevirág.”

ŐRI ESZTER

1994. szeptember 2-án születtem, és nem tudok bemutatkozást írni. Anglisztika szakra járok, abban a reményben, hogy egyszer színházi dramaturg, szinkron dramaturg, műfordító vagy (forgatókönyv)író lesz belőlem (esetleg az összes egyszerre, mert egyikből sem le-

het megélni önmagában) –, ennek ellenére már rájöttem arra, hogy az intézményesített oktatást nem nekem találták ki. Már az óvodában is a kerítés mellett sétáltam egyedül, keresve egy szökésre alkalmas helyet, felmásztam a csúszdára, s onnan figyeltem a házunkat és az utcákon sétáló szabad(nak vélt) embereket vagy az ablakon bámultam ki. Nem kerestem mások társaságát, de ha megtiszteltek velem, elfogadtam. Mégis akkor éreztem igazán jól magam (van, aki már 5 évesen is tudja élvezni a melankóliát, és ez nem jelenti azt, hogy rossz gyerekkorom lett volna!), ha nem akadt partnerem. Történeteket találtam ki, hogy ne legyen olyan unalmas a kivezető utak keresése, és ezt az egészet ezért is írtam le (meg azért, mert ezekben a dolgokban szinte semmit nem változtam azóta). Itt kezdődik minden, mikor az ember megtalál egy szívecske alakú csillogó követ a mászóka tövében, a betonban, és mesét talál ki, hogy megmagyarázza, hogyan kerülhetett oda.

A fogalmazásórákat leszámítva, tizenegy-tizenkét éves korom környékére jutottam el oda, hogy magamtól leültem, és megpróbáltam papírra vetni a történeteimet. Ezek azóta már elvesztek, hogy a helyükbe érettebb írások lépjenek, komolyabb témákban. Elsősorban novellákat írok, mert a könyvhöz még sosem voltam elég kitartó, a verseimmel pedig vért izzadok. Nem tartom helytállónak, ha azzal „vádolják” az írókat, hogy magukat írják bele a műveikbe, egyrészt mert ha te vagy a szerző, nem tudsz mást tenni, mint azt beletenni, ami belőled jön ki, másrészt pedig mert aki ír, az úgyis tudja, hogy mikor ezt teszi, úgy van benne a történetben, hogy közben megtartja a távolságot, és nem ő irányít, hanem a szereplői döntenek. Nem vágyakat vagy a rejtett akaratomat írom le, hanem azt, amit látok a számítógép képernyője és a szemem között elhelyezkedő vetítővászonon.

PLÁTÓI

Repedő falak közt vártalak.
Hiába lepergő vakolat.
Széttartó útjainkra nézve
találkozást reméltem.

BEMUTATKOZIK

ÁCS JÓZSEF FERENC és ÁCS VALÉRIA MÁRIA

Gyermekkori szerelmünk – melyet '56 szétszakított – 1989-ben újra fellángolt, így lettem művészfelésege Ács Józsefnek, akiből árad az istenadta tehetség, amely rám is nagyon jó hatással volt, van...

1936-ban született Diósgyőrött. 1956-ban elhagyta Magyarországot, egy évet Ausztriában tartózkodott, majd 1994-ig a kanadai Edmontonban folytatta életét. Hivatásos festői pályája 1970-ben kezdődött.

Tanulmányai: International Correspondence School – iparművészeti szak (1960-61), Northern Alberta Institute of Technology – kulturmérnöki diploma (1967), University of Athabasca – szabadegyetemi hallgató (1980).

Híresebb önálló tárlatai: 1969-ben Edmontonban, Vancouverben, Calgaryban, Torontóban és Montreálban. Ezt követően Európában is volt lehetősége megmutatni magát, alkotásait; Dániában 1974-ben, aztán 1984-ben az Egyesült Államokban, Kaliforniában, Los Angelesben, majd Kínában és Japánban.

Itthoni kiállításai: Budapest – Magyarok Háza, Eötvös Kollégium, Arany 10 Művelődési Központ, Budavári Művelődési Ház, Pataky Művelődési Központ; Lakitelek – Népfőiskola, Dunaujváros, Százhalombatta, Gárdonyi, Székesfehérvár – Szent István Műv. Közp. Korona Galéria, Érd – Szepes Gyula Műv. Közp. (három alkalommal is).

Szakmai társaságok: Kanadai Művészegyesület (1980), Művészet és Barátai Egyesület (1996), Független Szalon (1998), Poly-Art Alapítvány (1998-), Érdi Művészek Egyesülete (2004-), az OKIT, a MÜTKE (2009) tagja. 2011-ben az érdi önkormányzat október 23-i ünnepségén emléklapot vehetett át 75. születésnapjára T. Mészáros András polgármestertől Emlékképek feketén-fehéren c. alkotásaiért.

Jómagam harmincnyolc évig technikatanárként tevékenykedtem. 2008-ban Aranydiplomás pedagógus lettem. A tanításon kívül a legfontosabb feladatomnak azt tekintettem, hogy diákjaim hasznosan töltsék el szabadidejüket. Több mint harminc évig vezettem az ügyes kezek, az ezermester, a háztartási fakultáció és a táncszakkört szülővárosomban, Miskolcon. Az 1960-as években a miskolci pedagógus szakszervezet szervezésében képzőművészeti stúdióban vettem részt Papp László festőművész-tanár vezetésével. Ezek a tevékenységek kitöltötték az egész életemet. Gyermekkori vágyam a divattervezés, sajnos, nem teljesült.

Tíz éve az agyag szerelmese lettem, kutatok a régmúltban, múltunkban, témáimat onnan merítem. 1997-től tagja vagyok a Művészet és Barátai Egyesületnek, az érdi Poly-Art-nak, a Független Magyar Szalonnak, továbbá a MÜTKÉ-nek, az OKIT-nak, ahol az egyik velencei-tavi festőverseny egyik helyezetteje lettem. 2004-től részt veszek közös és egyéni kiállításokon, többek közt a Pest Megyei Amatőr Tárlaton. 2009-ben kiállíthattam a székesfehérvári Szent István Műv. Közp. Korona Galériájában, valamint az Amatőrök Országos Kiállítására is bekerültek kerámiaim.

1992-ben férjemmel Ács Alkotóház - Paletta Művészta-
bor elnevezéssel 10-18 éves fiataloknak foglalkozás-
szorozatot indítottunk. Ebben az időszakban négy évig független képviselőként Abaujlak-Szanticska lakóinak kulturális szórakozásáról is gondoskodtam.

Az érdi Szepes Gyula Művelődési Központban együtt mutatkoztunk be férjemmel (2006), ahol a kerámiaim mellett első festményem is megjelent. 2008 októberében ismét együtt állítottuk ki a műveinket – ezúttal Gárdonyiban. 1996 óta Érden élünk és alkotunk.

2012-ben az én ötletem alapján jött létre az érdi keramikusok betlehemes kiállítása. Jelenleg tagja vagyok a helyi Agyagvarázs körnek.

MAROKNYI FÉNY

HABOS LÁSZLÓ költői estje

Kardból ekevas – így kezdi Bíró András Habos László: Maroknyi fény című kötetének előszavát – utalva a szerző békés természetére, akinek költészetében „a természetes, normális gondolkodás az uralkodó”, majd így folytatja a meleg hangú méltatást: „kerüli a dagályos kifejezéseket, ... minden verse közérthető, azonnal befogadható, mégsem iskolás, ... gondolati lírikus, ... gondolkodásra, eltűnődésre készíti az embert...”

A költői esten kézbe is vehette a közönség a könyvet, nemcsak egy-egy ajándékverset kaptak.

Az alkotóval Somfai István (a Poly-Art Alapítvány elnöke) beszélgetett a tőle megszokott értő-érző-empatikus stílusában. Szóltak az indulásról, az eddig megjelent írásokról, a műfajokról, a pályázati elismerésekről, a családi háttérről.

Az Irodalomkedvelők klubjának folyóiratát (Érdi IRKA) és minden kiadványát a kezdetektől ő szerkeszti, országnrészre van a közösség összetartásában, a programok megszervezésében. Embersége, hite nem hivalkodó, nem teátrális, nem magamutogató szenvelgés – de mélységes, torokszorító érzéseket közvetít és példaértékű.

Mostani könyve az utolsó hat év válogatott verseit tartalmazza. Ebből is olvastak fel a klubtagok, de elhangzottak más kulturális fórumokra benyújtott és megnyert pályaművek is: Napkút, „Szeretettel a gyűlölet ellen”, „Csak a sorsok közt nincs találkozás”.

A műsor hangulatát a Törökbálinti Bálint Márton Szakközépiskola énekkara alapozta meg: friss fiatalságuk, üde, kedves énekhangjuk mindenki lelkét meghódította. Vezetőjük Kiss Gabriella, mindössze néhány hónapja foglalkozik ezzel a tehetséges csoporttal.

A zárás méltó volt a kezdéshez: a százhalombattai Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola Bodzavirág kórusa Carl Orff Tapsrondóját adta elő. A karvezető, Násztorné Réczey Éva már vendégeskedett nálunk egy másik műsorral. Ezúttal is nagy sikert aratott, pedig csak kivetítőn láthattuk ezt a különleges produkciót. A dalok, a zenei aláfestés, a vetített Csontváry-képek, a versek bölcs, filozofikus gondolatai feltöltődést jelentettek.

Daróci Lajosné

IRKA GALÉRIA

Az IRKA Galéria második alkalommal rendezte meg tárlatát. „Ezt hozta az ős: hús gyümölcsök üvegtálon” – írja Kosztolányi Őszi reggeli című versében. Számkunra egy szép kiállítás lehetőségét hozta az ős.

A tavaly megrendezett első IRKA-kiállítást próbának szántuk, vajon lesz-e kitartása, alkotókedve az Irodalomkedvelők klubjának a további munkára; hatnak-e a testvérműzsák, „összecsendül-e a szín és a hang s az illat” továbbra is?

A próba jól sikerült. Az idén kedvet kaptak azok az irodalomkedvelők is, akik csak diákkorukban rajzoltak, most elhozták régi munkáikat. A tavalyi tárlat eredményeként értékelhetjük azok jelentkezését is, akik még nem mutatkoztak be az Érdi IRKA lapjain, de szívesen csatlakoztak a mostani kiállításához. Reméljük, rokonszenvük tartós lesz.

„Minden út Rómába vezet” – mondták a régiek. A művészet útja a lélekhez vezet. Sokszor elszomorodunk a világban tapasztalt törtetés, durvaság láttán. Éppen ezért kell örülnünk, amikor győz a szép és a jó, vagyis a szeretet. Most mindenki szeretettel tárja elénk alkotásait, hiszen a látogató, a befogadó is részese a művészetnek. A tartalom és forma szép harmóniáját tapasztalhattuk ezen a kiállításon. A különböző egyéniségű, életkorú, neveltetésű alkotók megfelelő technikát, anyagot választottak mondanivalójuk kifejezésére. Szépen megfér egymás mellett a szelídebb és markánsabb téma, a fantasy és a klasszikus kifejezőmód, agyag és fa, a fém és a fotótechnika. A zene hangjai elillannak, de emlékek itt marad.

Az idei megnyitón Vörös József, becenevén Bogyó, a Rajkó zenekar egykori primása örvendeztetett meg bennünket művészi hegedűjátékával. Reméljük, őt is üdvözölhetjük majd tagjaink sorában, és további sok sikert kívánunk neki!

Ugyanígy várjuk új IRKA-tagok érkezését és a régiek további alkotókedvét.

Majorné Bániczki Julianna

„Ha mint lehullt levéllel bánhatnék a szóval,
mekkora tűz gyúlna verseimből”

(James Clavell)

A SZAVAINK HITELE c. pályázat díjkiosztó ünnepsége

Felcsendült **Erényi Júlia** nyitó dala, és a közönség azonnal a szívébe zárta gyönyörű hangját, bájos könnyedségét.

Díjként neves keramikusok és festőművészek adták át saját alkotásaikat: **Fazekas Éva, Királyné Sándor Edit, Tarnócziné Barabás Irén, Vincze Attiláné Jutka és Bálint Imre.**

A zsűri tagjai: **Tokaji Ildikó** (Szbatta, AJG-tanár), **Somfai István** és **Vikár János** (VMG-tanárok) valamint a klubvezető.

A Vörösmarty Mihály Gimnázium diákjai (a színjátszó csoport ígéretes tehetségei) olvasták fel a nyertes műveket: **Bihari Eszter, Erényi Júlia** és **Bíró Balázs.**

Hagyományos őszi pályázatunk kiírása arról szólt, hogy az adott szónak, a becsületszónak van-e még ereje, vagy a hitegetés, a hazugság, a simaszájú ámítás jellemző inkább életünkre.

Igényesen megírt, színvonalas művek érkeztek, struktúráltabbak, kiműveltebbek, mint eddig. Látszik a műgond, a gazdag eszköztár.

A prózairók megjelenítik, ábrázolják a jellemeket, helyzeteket teremtenek, ahol cselekedtetik a szereplőket. Nem részleteznek feleslegesen, tiszta, világos mondat szerkesztéssel, a legszükségesebb jelzőkkel fogalmaznak.

Élők a párbeszédnek, a lélek vívódása hiteles. A tájleírás helyente valóságos költészet: még zene is szól a fejünkben.

Nem meglepő, hogy verskategóriában is hasonlóan ütős művek érkeztek. Egyesek óriási fegyelemmel, önuralommal megszerkesztett keretekben írnak az érzelmek mélységeiről és magasságairól, mások felrúgnak minden szabályt, szimmetriát, és elsodornak, mint a forgószelet, miközben mesterien alkalmazzák a legszebb, legértelmesebb költői eszközöket: metaforákat, szinesztéziákat és mindenféle stíluselemeket – túllépve az egyszerű ragrímeken, a szimpla páros rímeken...

Érthető, hogy a klubvezető képtelen kisbetűsen elmondani, mennyire büszke rájuk.

Míndre: a fegyelmezettre meg arra, aki megy a maga feje után.

Helyezések:

Fődíj: **Habos László**

Különdíj: **Kreischer Nelly**

Próza kategóriában két pályázó nyert 1. díjat:

Novákovics Jánosné és az Ercsiben élő **Kovács István**

2. helyezett **Szabó Krisztina**

Vers kategóriában:

1. **Kósa Márta** (Ercsiből)

2. **Temesi Éva**

(3. díjat itt sem adtuk ki.)

Az már csak ráadás, hogy kiadványaink ilyenkor megvásárolhatók, és a Habilitációs Intézet ízléses, elegáns kivitelű kerámiákat kínál. Köszönjük a Művelődési Ház szövöműhelyének, hogy a kiállított darabok méltó környezetet adtak az irodalmi műveknek.

Zárásként közkívánatra Carl Orff Tapsrondóját láthatuk, hallhattuk. A százhalombattai Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola **Bodzavirág** kórusát most is **Násztorné Réczey Éva** vezényelte.

Aki nem jött el, vigaszként elolvashatja tavaszi antológiánkat.

Daróci Lajosné
klubvezető

A díjazottak csoportja

TARTALOM

Versek:

Móczár Csaba, Habos László	1
Májér József, Bozó Patrik, Kovács István	2
Karácsony István, Szabó Aida, Nagy Sándor	3
Kreischer Kornélia, Temesi Éva	4
Tiszaörsi Nagy Zoltán,	
Fazekas Major Gizella, Szabó Imre	5
Beck Zoltán, Pergel Antal,	
Kósa Márta, Petrik István	6
Tarnócziné Barabás Irén,	
Gróf Mária, Tilingerné Gerlei Ilona	7
Gyurics József, Kissné Matkó Gabriella	8

Diákírók:

Hlinyánszky Domonkos, Vidák Réka	9
----------------------------------	---

Diákillusztrációk:

Gáspár Emese	9
--------------	---

Prózák:

Pergel Antal: Tél a Dunán	10
Óri Eszter: Elérni a kilincset	10
Kovács István: Takarodó	12
Habos László: Vízütőkör	14

Tanulmány:

Rinyai László: Weöres Sándor	15
------------------------------	----

Bemutatók:

Pergel Antal, Óri Eszter	16
Ács József Ferenc, Ács Valéria Mária	17

Beszámoló:

Költői est (Daróci Lajosné)	18
IRKA Galéria (Majorné Bániczki Julianna)	18
Szavaink hitele... (Daróci Lajosné)	19

Illusztrációk:

Ács József Ferenc	1,2,6,8,10,14,15
Ács Valéria Mária	1,3,4,5,7,14

Minden kedves olvasójának

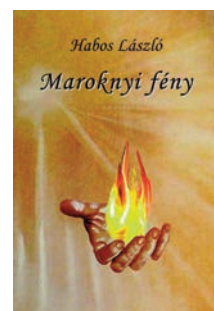
kellemes karácsonyi ünnepeket és
szeretettel gazdag,
boldog új esztendőt kíván:

az Érdi IRKA irodalmi és kulturális folyóirat
szerkesztősége

A kerámia faliképet a Dr. Dizseri Tamás Habilitációs Központ
gondozottai készítették.

KÖNYVAJÁNLÓ

Habos László: Maroknyi fény c.
verseskötetét ajánljuk olvasóink figyelmébe.

„Számomra fontosnak tűnik a költő verseivel kapcsolatos alábbi jellemzésem. Habos László gondolati lírikus. Valamennyi verse után az ember elszakad a kötettől, és eltűnődik azon, amit olvasott. A Habos-versek ugyanis gondolkodásra, eltűnődésre készítik az embert. És ez az a jellemző, amely kiemeli az átlagból az igazi, a született költőt!”

Bíró András

A kötet az Óperencia Bíró András Könyvesboltban megvásárolható.